Matokeo, Hamasa, & Mafanikio

Ripoti ya Matokeo ya 2023

GRUMETI FUND

Kiburi cha simba hungoja machweo ya jua. | *Tara Shupe*

YALIYOMO

03 | MUHTASARI

06 | MIAKA 20 YA GRUMETI FUND

07 | UJUMBE WA UONGOZI

11 | KUPAMBANA NA UJANGILI

17 | USIMAMIZI WA UHIFADHI

27 | UTAFITI NA UBUNIFU (RISE)

35 | UFIKIAJI WA JAMII

45 | UTAFITI NA UFUATILIAJI

51 | MAHUSIANO NA WADAU

57 | KUTAZAMA MBELE

31 | FEDHA

61 | WAFADHILI NA WASHIRIKA

Grumeti Fund ni asasi isiyo ya kibiashara ya uhifadhi wa wanyamapori na maendeleo ya jamii inayofanya kazi katika ukanda wa magharibi wa mfumo wa kiikolojia wa Serengeti.

Tunajizatiti kulinda na kuhifadhi mfumo wa ikolojia wa Serengeti ustawi muda mrefu mbele, na ili kufanya hivyo, tunatekeleza miradi inayolenga kupambana na ujangili, ufikiaji wa jamii, usimamizi wa uhifadhi, kujenga uhusiano, utafiti tumizi, uvumbuzi na ufuatiliaji.

Skauti dhidi ya ujangili wakiwa katika mafunzo ya asubuhi. | *Tara Shupe*

Ngoma ya kitamaduni kwenye kikao cha kuelimisha jamii. | *Tara Shupe*

Maono. Ustahimilivu. Mafanikio.

Kuadhimisha Miaka 20 ya Grumeti Fund

Mwaka 2023, Grumeti Fund inatazama nyuma miaka yetu 20 kama asasi ya uhifadhi na maendeleo ya jamii.

Bila shaka, miaka 20 iliyopita imetulazimu kukabili magumu, changamoto, na kujitoa barabara. Ingawa hivyo, dhahiri zaidi ni kuwa tunatazama nyuma na kuona kujitolea thabiti kwa timu hii, maono yasiyoyumba ya Serengeti sitawivu ambamo jamii za binadamu na wanyama zinakaa kwa amani, na mafanikio kwa viwango ambavyo hakuna hata mmoja wetu angeweza kutabiri wakati kazi yetu ilianza mwaka 2003.

Leo tunapoangalia ekari 350,000 za mapori ya akiba Grumeti, tunaona sehemu tofauti na ilivyokuwa hapa miaka 20 iliyopita. Baada ya miaka 20, tunaweza kusema kwa ujasiri kwamba faru mweusi wa mashariki ameunganishwa tena na maskani yake ya nyumbani; mamia ya wanafunzi wamepewa fursa ya kutimiza ndoto zao za kitaaluma; waliokuwa wawindaji haramu sasa ni baadhi ya walinzi wetu jasiri wa wanyamapori; hayo maelfu ya wasichana wamejifunza kuhusu haki zao na kutambua uwezo wao; kwamba utafiti wa kibunifu hapa umebadilisha jinsi tunavyoelewa mfumo wa ikolojia hii; na kwamba wanyamapori waliokuwa wameondoka eneo hili sasa wanatembea huru kwa wingi katika mandhari hili la ajabu.

Miaka hii 20 imetulazimisha kuwa wavumilivu. Imejaribu uthabiti wetu, na imebadilisha uelewa wetu wa maana ya matokeo, msukumo, na mafanikio. Baada ya miongo miwili, mengi yamebadilika katika mapori ya akiba ya Grumeti, lakini jambo moja linabaki kuwa kweli bila pingamizi:

Sisi ni Grumeti Fund. Tunafanya kazi kuelekea wakati ujao ambapo watu na wanyamapori wanaishi pamoja kwa uendelevu, milele - daima tuko, na tutakuwa hivyo daima.

Ujumbe kutoka kwa Viongozi Wetu

Viongozi wetu, Matt Perry na Noel Mbise, wanachukua muda kutafakari miaka 20 ya Grumeti Fund, ilichomaanisha, na tunakoelekea.

Hornbill ameketi kwenye mti. | *Tara Shupe*

Mafanikio Yatokanayo na Ubia wa Pamoja

Ni kwa fahari na furaha kubwa tunakushirikisha Ripoti yetu ya Matokeo ya mwaka 2023. Mwaka huu, timu yetu ijitumayo kikamilifu, kwa kushirikiana na washirika wetu wakuu na wadau mbalimbali, iligundua njia mpya za kujitolea kwenye dhamira yetu. Tulifanya kazi pamoja ili kuhakikisha kwamba juhudi za uhifadhi Serengeti zinaboresha thamani - kulinda bayoanuwai, kuhifadhi ikolojia, kuzalisha fursa, na kuleta matokeo chanya kwa jamii za wenyeji. Katika ripoti hii yote, utagundua nguvu badilishi ya mipango yetu ya pamoja na kuona matumaini ya mustakabali wa uhifadhi wa Serengeti.

Uhifadhi wa Serengeti unategemea uhusiano wa ushirikiano, na Grumeti Fund inathamini sana ushirikiano wetu na serikali ya Tanzania na jamii za wenyeji, ikiwa ni pamoja na Mamlaka ya Usimamizi wa Wanyamapori Tanzania (TAWA) na Eneo la Usimamizi wa Wanyamapori la Ikona. Ushiriki wao thabiti na ushirikiano ni muhimu kwenye lengo letu la pamoja la kulinda bayoanuwai, makazi na urithi wa kitamaduni wa mandhari hii ya kipekee. Kwa pamoja, tumefanya kazi bila kuchoka kwa miaka 20 ili kuhakikisha kuwa Serengeti inahifadhiwa kwa uendelevu kwa manufaa na furaha ya Tanzania na jumuiya yake ya kimataifa.

Mafanikio yetu ya pamoja yasingewezekana bila msaada usioyumba wa wahisani wetu na wanaotuunga mkono. Tunatoa shukrani zetu za dhati kwa kila mmoja wenu - asante kwa kuungana nasi katika safari hii ya uhifadhi. Tunatumai kuwa visa vilivyoandikwa humu vitakuhimiza na kuthibitisha umuhimu wa kulinda Serengeti kwa vizazi vijavyo.

Matt akiangalia eneo lililohifadhiwa. | *Tara Shupe*

MATT PERRY
MENEJA MKUU |
Kupambana na Ujangili na Usimamizi wa Uhifadhi

Kukumbatia Mageuzi na Kubadilika

Miaka 20 iliyopita, Grumeti Fund ilianzishwa kwa kuzingatia maono - maono ambayo mfumo wa kipekee wa ikolojia wa Serengeti ungeweza kustawi kwa ushirikiano na watu wake. Leo, tunajitahidi kuelekea maono hayo, na kusherehekea hatua muhimu zilizofanywa kuyashamirisha.

Katika miaka michache ya mwanzo ya Grumeti Fund, juhudi zetu zililenga katika kuanzisha timu, kubainisha vipaumbele vyetu, na kukusanya rasilimali ili kushughulikia masuala ya dharura - yaani, kukithiri kwa ujangili, uvamizi wa ardhi iliyohifadhiwa, na ukosefu wa miundombinu ya msingi katika maeneo ya jamii. Ingawa ilitia wasi wasi, tulikuwa na matumaini kwamba nyanda za Grumeti zilizoharibiwa zingeweza kurejea katika hali nzuri siku moja na kuwa tena makazi ya wanyamapori pamoja na huduma za mfumo wa ikolojia, ajira, na fursa kwa jamii jirani.

Miaka kumi baadaye, tulianza kuona mfumo huu wa ikolojia ukiboreka, ujangili ukipungua, na uhusiano na jamii za wenyeji ukiimarika. Tulianza kukusanya taarifa za ikolojia, hatua iliyotusaidia kuelewa mabadiliko tuliyokuwa tukiyachangia na changamoto ambazo tungelazimika kukabiliana nazo - mchakato ambao ulituchochea kufanya mapinduzi katika mikakati yetu, kubadilisha muundo wetu, na kupanua uwezo wetu.

Tangu wakati huo, muongo mwingine umepita, na leo tunatafakari jinsi Grumeti Fund na maeneo haya yalivyobadilika tangu tulipokanyaga kwa mara ya kwanza kwenye tambarare hizi miaka 20 iliyopita. Mafanikio - katika jamii za jirani na katika maeneo yaliyohifadhiwa - hutujaza furaha kubwa na hisia ya fahari.

Wanafunzi wamenufaika na uhisani wa masomo, elimu ya mazingira, na mazingira bora ya kufundishia; wasichana wamewezeshwa; wajasiriamali wameongoz--wa kuelekea ndoto zao za biashara; sehemu hii ya Mfumo wa Ikolojia wa Serengeti, ambayo hapo awali karibia imalizike wanyamapori, sasa inastawi kwa wingi.

Ingawa miaka yetu 20 imepambwa kwa mafanikio, wakati huo huo inatukumbusha kujitolea kwa wengine na changamoto ambazo bado ziko mbele yetu. Daima tutahisi kuwiwa vikubwa kwa ukarimu, kuona mbele, werevu, na uvumilivu wa wale wote waliotutangulia. Nia njema na msaada kutoka kwa serikali ya Tanzania, jamii za pembezoni, washirika wa kimkakati, na wahisani wakarimu vimetoa msukumo wa mafanikio yaliyopatikana hadi sasa.

Ingawa tuna mengi ya kusherehekea, pia tunafahamu vema vikwazo vilivyo mbele yetu - vingine vya zamani - kama tishio la kila wakati la ujangili - na vingine vipya - kama vile hatari zinazoongezeka za migogoro ya binadamu na wanyamapori na athari za kijamii na ikolojia zinazosababishwa na mabadiliko ya tabia nchi. Haya yatatuhitaji kujifunza kwa kubadilika, kukuza ujuzi mpya, kukumbatia uvumbuzi, na kuimarisha ushirikiano wa kimkakati ambao unachangia katika dhamira yetu kuu kwa Tanzania na kwa ulimwengu - *kuhakikisha kwamba Serengeti haitakufa kamwe!*

NOEL MBISE
MENEJA MKUU |
Utafiti, Ufuatiliaji na Ufikiaji wa Jamii

Noel akijiandaa kwa zoezi la sensa ya wanyama kwa njia ya anga. | *Tara Shupe*

Kitengo cha Kupambana na Ujangili

Wanyamapori wa Afrika wanazidi kuwa adimu huku makazi yakiendelea kutoweka, mahitaji ya nyama pori yanaongezeka, na biashara ya kimataifa ya pembe za faru na meno ya ndovu inaendelea. Kwa hiyo, tunategemea Kitengo chetu cha Kupambana na Ujangili (APU) sasa kuliko wakati mwingine wowote. Kila siku, skauti wetu jasiri huchukua jukumu la kutisha na hatari la kulinda mfumo huu wa ikolojia, kuhakikisha kuwa unakuwepo kwa vizazi vijavyo. Kwa kuchanganya teknolojia za kimkakati, mafunzo ya utimamu wa mwili na viungo, intelijensia, na ufikiaji wa jamii, APU yetu imetumia mbinu yenye mchanganyiko wa vitu mbalimbali ambayo inapunguza kwa uendelevu ujangili unaotishia mfumo huu wa ikolojia.

Takwimu za 2023

- **1,548** | Kilo za nyama ya porini zilizokamatwa kutoka kwa majangili
- **58** | Wanyama waliowindwa wakapona
- **115** | Jumla ya waliokamatwa
- **420** | Jumla ya mitego iliyoondolewa
- **0** | Tembo waliowindwa
- **0** | Faru waliowindwa

Kitengo chenye kutembea Kitengo cha Doria kikiwa kazini. | *Tara Shupe*

Skauti wa kuzuia ujangili. | *Tara Shupe*

Walinzi wa Wanyamapori

Mwaka 2023, Kitengo cha Kupambana na Ujangili (APU) kiliimarisha dhamira yao ya ulinzi wa wanyamapori kwa kuongeza doria katika mapori haya ya akiba, na kusababisha ongezeko la kupatikana kwa nyama pori, utambuzi wa ujangili, ukamata washukiwa na vielelezo na ukusanyaji wa takwimu ambazo hutusaidia kutabiri vyema hatari na mwenendo wa ujangili katika siku zijazo.

Kitengo cha Doria Chenye Kutembea

Kitengo cha Doria chenye kutembea cha Grumeti Fund (MPU) kimefunzwa kufanya kazi hata kwenye maeneo yasiyofikika kwa wepesi ndani ya mapori haya ya akiba kwa miguu na kwa trela za doria zinazohamishika ambazo zimesambazwa kimkakati katika maeneo yenye shughuli za ujangili kwa wingi kwa siku kadhaa kwa wakati.

MPU hutoa msaada muhimu kwa kila timu ya APU; wanakabiliana na wawindaji haramu kwa siri, wakishiriki intelejensia muhimu kati ya timu na kuingilia kati hali za dharura, ikiwa ni pamoja na wakati wa migogoro ya binadamu na wanyamapori. Mwaka huu, timu hii ilifanya doria katika maeneo ya ndani zaidi ya Grumeti, ilizuia majangili kuingia katika eneo lililohifadhiwa, na kutumia ujuzi na maarifa yao kuwakamata watuhumiwa 38.

Skauti akifanya mazoezi ya viungo. | *Tara Shupe*

Kujenga Uwezo

APU inaendelea kutoa mafunzo ili kukabiliana na mabadiliko ya mienendo ya ujangili katika mapori ya akiba ya Grumeti. Mwaka 2023, Kitengo kiliendeleza timu yao kupitia:

- Kozi ya wiki 3 ya utambuzi na ufuatiliaji wa binadamu
- Mafunzo ya huduma ya kwanza
- Mafunzo ya teknolojia ya programu ya EarthRanger
- Mafunzo ya dharura ya matibabu ya wanyama
- Ratiba ya mazoezi ya viungo iliyoimarishwa ya CrossFit Faru

Mshikamano Kupitia Mafunzo | 2023 Wito wa kushindana wa Walinzi wa Wanyamapori

Mnamo tarehe 16 Septemba, timu yetu ya APU ilisherehekea kujitoa na mafanikio ya timu za kupambana na ujangili duniani kote wakati wa Wito wa Kushindana wa walinzi wa Wanyamapori wa mwaka 2023. Skauti 16 walikimbia na kutembea kilomita 21, kila mmoja akiwa amebeba mzigo wa kilo 22, ili kuonesha mshikamano wao na askari wa wanyamapori kote barani ambao wanakabili hatari ya kazi ya kila siku ya kupambana na ujangili. Moja ya timu zetu za Grumeti Fund ilitambuliwa kuwa ya 8 kwa kasi kote barani Afrika.

Kitengo cha mbwa

Tunajivunia vikubwa skauti wetu wanaopinga ujangili - wote wenye miguu miwili na wale wa minne. Mwaka 2023, kitengo chetu cha mbwa kiliendelea kuwalinda wanyamapori wa Serengeti kwa kutumia uwezo wao mkubwa wa kunusa, kufuatilia nyendo za majangili na kugundua nyenzo zisizo halali katika mapori haya ya akiba, zikiwemo kambi za ujangili, mitego, silaha, risasi, na nyama pori.

Ingawa uwezo wao ni wa kuvutia, uhusiano kati ya mbwa na wanaowaongoza ni wa kushangaza zaidi. Mbwa wanne wa Kitengo hiki - Oke, Rada, DJ, na Tony - na waongozaji wao sita wenye kujituma hufanya mazoezi bila kuchoka kulingana na ratiba ya kina ya mafunzo ya siku 60, na kuwafanya kuwa bora katika mazingira au hali yoyote.

Mwaka huu, Kitengo cha Mbwa kilitumwa mara 19 kwa ajili ya ufuatiliaji au kugundua; Asilimia 32 ya mazoezi haya yaliwaongoza APU moja kwa moja kwa majangili, ambao walikamatwa kwenye maeneo hayo. Katika tukio moja, mbwa waliwaongoza wanaowashika na SOG umbali wa zaidi ya kilomita sita moja kwa moja hadi nyumbani kwa jangili, ambapo walipata na kukamata kilo 250 za nyama pori.

750+ Kilo za nyama pori zilizotambuliwa na Kitengo cha Mbwa

16 Harufu ya muda wa saa moja ikifuatiliwa na mbwa skauti DJ

10 Skauti katika Kitengo cha Mbwa - washikaji 6 na mbwa 4

Wanakitengo wawili wa Kitengo cha Mbwa baada ya mazoezi. | *Roshni Lodhia*

Kikundi Maalum cha Uendeshaji

Kikitumwa saa zote za siku, Kikundi cha Operesheni Maalum (SOG) kilikabiliana na ujangili mnamo 2023 kwa mshtukizo, siri, na ufanisi. Timu hii ya watu 12 ya skauti wa kipekee hutumika kama timu ya ufumbuzi wa haraka ya Grumeti Fund. Kwa ufanisi mkubwa ardhini, SOG hutumia teknolojia ya GPS, mawasiliano ya redio, na mbinu za hali ya juu za kukabiliana na ujangili ili kusaidia Kitengo cha MPU na Canine wakati wa shughuli za shambani. Mnamo 2023, SOG ilihusika na kukamatwa kwa watu 48, na hivyo kuthibitisha kuwa ni muhimu katika jukumu letu la kuhifadhi na kulinda Serengeti kwa vizazi vijavyo.

Operesheni za Ujasusi

Intelejensia inaendelea kuwa kitovu katika mkakati wa kupambana na ujangili wa Grumeti Fund, kuwezesha uvunjaji wa vikundi vya ujangili kwa kutumia taarifa za kuaminika pamoja na Task Coordination Group (TCG), kitengo cha kijasusi cha polisi wa Tanzania kinacholenga uhalifu wa wanyamapori.

Mwaka huu, shughuli za kijasusi zimesababisha kukamatwa kwa watu 25 muhimu. Ikioanisha akili ya hali ya juu na buti kali za ardhini, Mfuko wa Grumeti na timu za pamoja za intel za TCG zinaondoa mashirika ya ujangili ambayo yanatishia mfumo huu wa ikolojia.

Glen (kushoto) na Peter (kulia) wanacheka wakati wa mafunzo. | *Roshni Lodhia*

1 Meneja Mpya wa Idara ya Kupambana na Ujangili

"Wanyamapori ndio mapigo ya moyo ya Serengeti. Tunahitaji kuwalinda."

Glen Steyn
Meneja wa Kupambana na Ujangili

Usimamizi wa Uhifadhi

Kurejesha na kudumisha ubora wa kiikolojia wa mapori ya akiba ya Grumeti, timu yetu ya Usimamizi wa Uhifadhi (CM) imekuwa na mchango mkubwa kwenye mfumo wa Ikolojia wa Serengeti. Wanashughulika na kupunguza kuenea kwa tishio la mimea vamizi (IAPs) ndani ya mfumo wa ikolojia, kukabiliana na kesi za majeraha ya wanyamapori yanayosababishwa na binadamu, kudhibiti uchomaji moto uliopangwa, moto unaosababishwa, na kudumisha miundombinu muhimu ya barabara katika mapori haya.

Takwimu za 2023

18,187 | Ekari zimeondolewa mimea vamizi

52 | Moto uliosababishwa na kuzimwa

27 | Vizuizi vya moto viliwekwa kulinda miundombinu

22 | Wanyama waliokolewa na kuondolewa mitego

5 | Vifuatiliaji vya VHF viliwekwa kwa faru weusi wa mashariki

Moto unaosimamiwa ukiwaka katika eneo lililohifadhiwa. | *Skyler Nuelle*

Meneja wa Kanda wa CM akiangalia mtego kwenye tembo. | *Tara Shupe*

Kikosi chetu cha Usimazi wa Uhifadhi

Kimewekwa katika kambi tatu tofauti zilizowekwa kimkakati katika eneo lote la hifadhi, timu ya Usimamizi wa Uhifadhi (CM) muda mwingi huwa sehemu ya ndani kabisa ya pori kuliko ndani ya jengo lolote la ofisi.

Ustawi wa Wanyamapori

Wanyama katika mfumo huu wa ikolojia mara nyingi hujeruhiwa na wanadamu kwa kutumia mitego, iliyotengenezwa kwa mikono, vitanzi vya waya vilivyowekwa na wawindaji haramu kwa ajili ya spishi za nyamapori. Mitego inaweza kusababisha majeraha makubwa kwa wanyama wanaotembea kwenye njia hizo, na hivyo kutengeneza majeraha makubwa yenye maumivu wakati waya hukaza.

Kuingilia kati matukio ya kujeruhiwa kwa wanyamapori yanayosababishwa na binadamu, timu ya CM inashirikiana na Mamlaka ya Usimamizi wa Wanyamapori Tanzania (TAWA) kubaini wanyama walionaswa na kuwapatia matibabu ya dharura. Baada ya kutambuliwa, mnyama aliyejeruhiwa atachomwa sindano ya usingizi na daktari wa wanyama wa serikali, ambaye ataondoa mtego haraka na kutibu jeraha kabla ya kumwamsha na kumwachia huru mnyama.

Mwaka huu, timu ya CM ilifanya kazi na madaktari wa wanyama wa Serikali kuondoa mitego kwa wanyama 22 - pundamilia saba, tembo sita, twiga watatu, nyati watatu, nyumbu wawili na simba.

Moto wakihifadhi & Uliosababishwa

Kudhibiti na kukabiliana na moto kunaweza kuwa hatari na nyeti - mambo mengi yanaweza kwenda mrama kwa mabadiliko madogo tu ya mwenendo wa upepo. Tayari kwa lolote, timu ya CM iko tayari kukabiliana na moto saa 24 kwa siku, kuweka watu wetu, wanyamapori na miundombinu salama.

Mwaka huu, timu ya CM ilifanya 100% ya kingo za moto iliyopangwa kulinda miundombinu. Aidha, walikabiliana na matukio 52 ya uchomaji wa ajali, ambao huanzishwa kwa makusudi na majangili au kwa bahati mbaya kutokana na utupaji wa mkaa au vyanzo vingine.

79 | Jumla ya matukio ya moto mwaka 2023

52 | Timu ya zimamoto

Timu ya zima moto wakitembea kando kando ya moto. | *Skyler Nuelle*

Moto katika Mapori ya akiba ya Grumeti | Maeneo Yaliyochomwa 2023

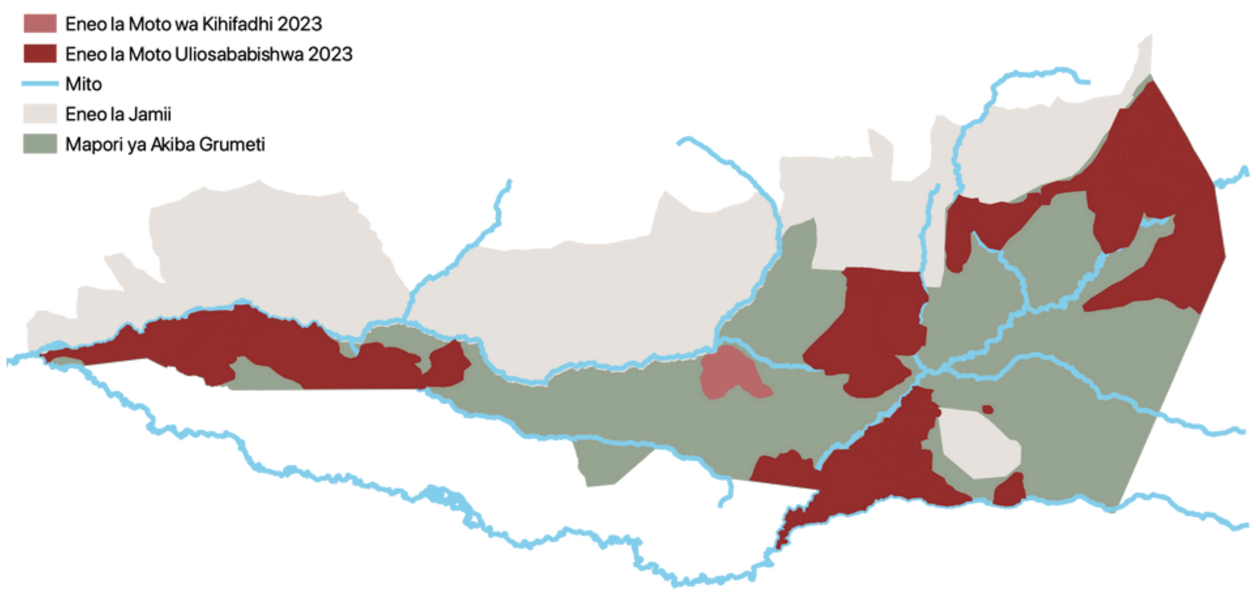

Kuondoa mmea vamizi. | *Tara Shupe*

Mimea Vamizi |
Kupambana na Tishio Gumu

Mwaka huu, timu ya CM iliondoa aina saba tofauti za mimea vamizi (IAPs) kwenye 95% ya maeneo yaliyopangwa, yenye jumla ya takriban hekta 7,400. Ingawa zinaweza kuchanganyika katika mandhari tulivu ya Serengeti yenye nyasi kwa jicho la kawaida, IAPs ni miongoni mwa matishio makubwa yanayokabili Mapori ya Grumeti pamoja na mfumo wote wa Ikolojia wa Serengeti. Mimea hii inaweza kusambazwa na mifugo, njia za maji, magari, au watu; mara baada ya kuingia kwenye eneo, huenea sehemu kubwa kwa haraka kwa kuishinda mimea asilia ambayo wanyamapori hutegemea kama chanzo cha chakula.

IAPs huharibu ubora wa mifumo ya ikolojia ulimwenguni kote. Hapa, inaleta tishio kubwa kwa uhamaji wa nyumbu kila mwaka, wakati ambapo mamilioni ya wanyama hutegemea mfumo huu wa ikolojia kwa malisho. Kwa kutambua uzito wa tishio hili, timu ya CM ya Grumeti Fund inatambua mimea hii na kuiondoa kabisa kwenye mfumo wa ikolojia. Kwa kufanya hivyo, wanazuia mimea kuzaliana, na hivyo kuzuia uvamizi wao kwenye mfumo wa Ikolojia wa Serengeti na jamii za pembezoni.

Kuondoa IAPs | Maeneo yaliyoondolewa 2023

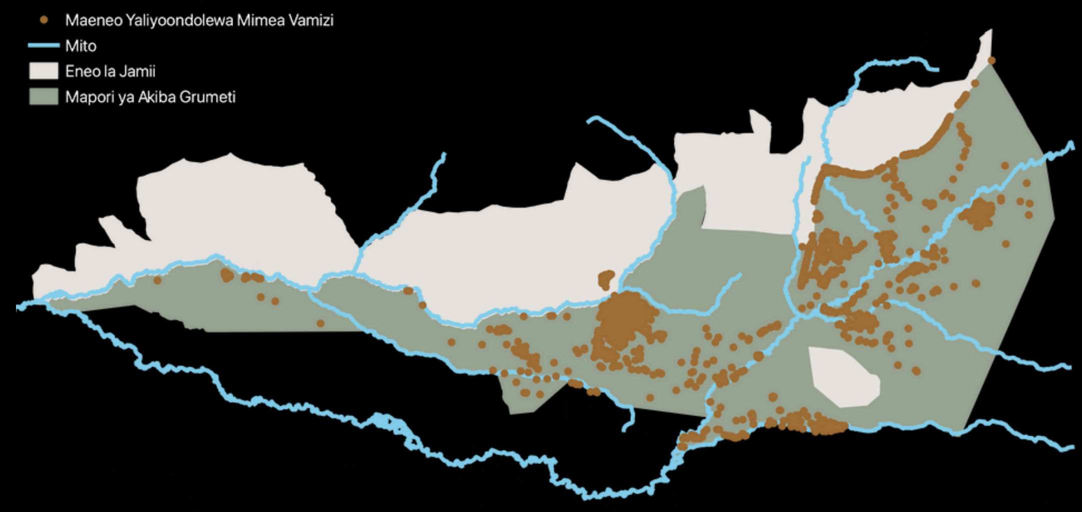

Makuru (katikati) akiwa amesimama na timu yake. | *Roshni Lodhia*

1 | Meneja Uhifadhi Kuendeleza Elimu Yake

Mwaka 2023, Makuru Rugatiri alidahiliwa kwenye programu ya diploma kutoka Chuo cha Usimamizi wa Wanyamapori Afrika - Mweka (CAWM).

Makuru alichukua nafasi ya kaimu Meneja wa Idara ya Uhifadhi ya Grumeti Fund mwaka 2023; anatokea Motukeri, kijiji kilichoko pembezoni mwa mpaka wa magharibi wa Grumeti. Makuru alianza kufanya kazi na Grumeti Fund mwaka 2005 kwenye timu yetu ya usimamizi wa moto. Mwaka 2007, alijiunga na Kitengo cha Kupambana na Ujangili katika jitihada zao za kulinda wanyamapori . Chini ya muundo mpya wa usimamizi, alichaguliwa kama meneja wa kanda wa CM, na mnamo 2023, alipandishwa cheo kama kaimu kiongozi wa timu.

Makuru amekuwa na furaha siku zote akiwa porini, wakati mwingi hutumia muda wake mwingi kwenye doria na sasa anasimamia timu muhimu iliyoko porini. Kutokana na uzoefu wake wa miaka 19 ya kufanya kazi porini kulinda na kuhifadhi mazingira haya, anajua mfumo huu wa ikolojia, ardhi, na jamii vizuri kuliko karibu mtu mwingine yeyote katika timu hii.

.

Mnamo Septemba 2024, Makuru ataanza changamoto mpya - ambayo itamtoa porini na kumuingiza darasani kusoma diploma yake ya usimamizi wa wanyamapori chuoni CAWM - Mweka. Baada ya hapo, atarejea porini na ujuzi mpya na mawazo ya kuhifadhi mfumo huu wa ikolojia kwa muda mrefu katika siku zijazo.

Wakati wa programu yake, Makuru anafurahi sana kujifunza kuhusu kupambana na mimea vamizi, kama vile Opuntia (juu). | *Roshni Lodhia*

Zaituni akiwa na shauku na kamera. | *Tara Shupe*

Zaituni |
Hadithi ya Faru Mweusi

Mwaka 2019, Grumeti Fund ilipokea simu kwamba ndama wa faru mweusi mwenye umri wa miezi 4.5 alionekana bila mama yake katika Hifadhi ya Taifa ya Serengeti. Baada ya kumfuatilia yatima huyo kwa saa 24 ili kuhakikisha kuwa mama yake hayupo, Grumeti Fund iliombwa kumpeleka katika kituo chetu cha uanzishwaji upya wa uhifadhi faru.

Kwa kuelewa kuwa kila faru mweusi wa mashariki (*D.b. michaelli*) ni muhimu katika kuzuia kutoweka kwa spishi hiyo, tulikubali, na mara moja tukafanya kazi ya kuwaajiri wataalamu wa faru yatima ili watoe ushauri kuhusu utunzaji wa yatima huyo. Walitusaidia kukusanya timu ya pamoja ya ufuatiliaji na utunzaji wa faru wa Grumeti Fund-TAWA pamoja na ratiba ya kina ya utunzaji iliyopangwa kwa ufuatiliaji kila dakika 15. Utunzaji wake ulikuwa mgumu, wenye msongo, na nyakati fulani wa mashaka kwa wiki chache za kwanza, kwani hatari ya kupoteza ndama bila mama yake ni kubwa sana.

Faru huyu mdogo alipofika kwa mara ya kwanza alipata jina la "Zaituni," linalomaanisha "Olive" kwa Kiingereza. Miaka mitano baadaye, Zaituni anawavutia wengi, na ingawa jina lake halijabadilika, halielezi tena juu ya faru mzima mwenye afya, anayekadiriwa kuwa na kilo 800, alivyokuwa sasa.

Safari ya Zaituni haikuwa rahisi; imehitaji uratibu na ushirikiano mkubwa kati ya Grumeti Fund, TANAPA, TAWA, na mashirika mengi yasiyo ya kiserikali ambayo yametoa utaalamu wao katika kipindi chote cha uangalizi wake. Hadi leo, tunaendelea kushukuru kwa utaalamu, msaada, na ushirikiano wa washirika wetu.

Katika siku zijazo, tunatarajia kwamba Zaituni atazurura kwa uhuru katika uwanda wake wa Serengeti kwa mara nyingine tena, na siku moja, tunatumai kumuona akiwa na mtoto wake.

Utafiti na Ubunifu (RISE)

Ktuo cha Utafiti na Ubunifu cha Grumeti Fund, *Research and Innovation for the Serengeti Ecosystem (RISE)* kilianzishwa mwaka 2019 kama kituo cha kisasa cha kuboresha programu zetu za utafiti na uvumbuzi. Kupitia RISE, tunahakikisha kwamba utafiti wetu una matumizi ya vitendo kwenye uhifadhi, kuboresha mbinu za uhifadhi kwa watu na wanyamapori wa karibu na wa mbali. Mwaka 2023, RISE ilisherehekea mwaka wake wa tano wa kuchangia utafiti wa hali ya juu wa kisayansi kwenye Mfumo wa Ikolojia wa Serengeti, kusaidia wanafunzi wa ngazi za vyuo vyuo vikuu kupitia ushauri na uhisani wa masomo, na kuandaa programu zinazoinua watafiti na wanawake ndani ya sekta ya uhifadhi.

Takwimu za 2023

- **8** | Mafunzo na warsha zilizoandaliwa
- **16** | Ushirikiano na washirika wa kitaaluma na wasio wa kitaaluma
- **14** | Kamera za wanyama zilizowekwa
- **5** | Wasomi waliwasilisha utafiti katika mkutano wa kitaifa
- **3** | Machapisho mapya ya kisayansi
- **5** | Wanafunzi waliohitimu kuendeleza masomo yao baada ya chuo

Kituo cha kisasa cha RISE. | *Osse Sinare*

Vainess, mhitimu wa WIF, alirejea RISE kama mwanafunzi aliyefadhiliwa na Grumeti Fund na mwalimu wa programu. | *Tara Shupe*

Utafiti Wenyekutumika & Uangalizi

Dhamira ya RISE ni kuchangia katika maendeleo ya zana, suluhu, maarifa, na uwezo wa kupambana na masuala muhimu ya uhifadhi wa wakati wetu, ili kusaidia maamuzi endelevu ambayo yananufaisha watu na wanyamapori wa Ikolojia ya Serengeti na kwingineko, wakati ikifanya kazi kwa ushirikiano na washirika wa Tanzania na nje ya nchi.

Ufungaji Kola Tembo

Kuwafunga tembo kola zenye GPS hutuwezesha kuona, kuchanganua na kuelewa mienendo ya tembo ndani na nje ya Mfumo wa Ikolojia wa Serengeti. Mwaka 2018, timu za RISE na Utafiti na Ufuatiliaji zilwafunga kola tembo 30 kama sehemu ya utafiti wa muda mrefu, ambao uliendelea hadi mwaka 2023. Tayari, data zimetusaidia kuingilia kati tembo wanapoingia vijijini na kuelewa vyema mienendo migogoro ya binadamu na tembo katika mfumo huu wa ikolojia.

15	Tembo waliofuatiliwa
242	Taarifa za uzio wa kiteknolojia zilizofanyiwa kazi
200,784	Pointi za GPS za tembo zimekusanywa

2 | Wanachama Wapya wa Timu ya RISE

Teddy John | Teddy alijiunga na RISE kama mpishi mwaka 2023. Teddy ni mhitimu wa Shule ya Mapishi ya Singita, na hapo awali alifanya kazi na RISE kama mpishi wa kujitegemea. Anafanya kazi nzuri ya kuwafanya wafanyakazi, wanafunzi, na wageni wale na kushiba vizuri na kufurahi.

Tunafurahi kwamba amejiunga rasmi na timu ya Grumeti Fund ya RISE.

Teddy akiwa jikoni kwake. | *Kathie Tiffany*

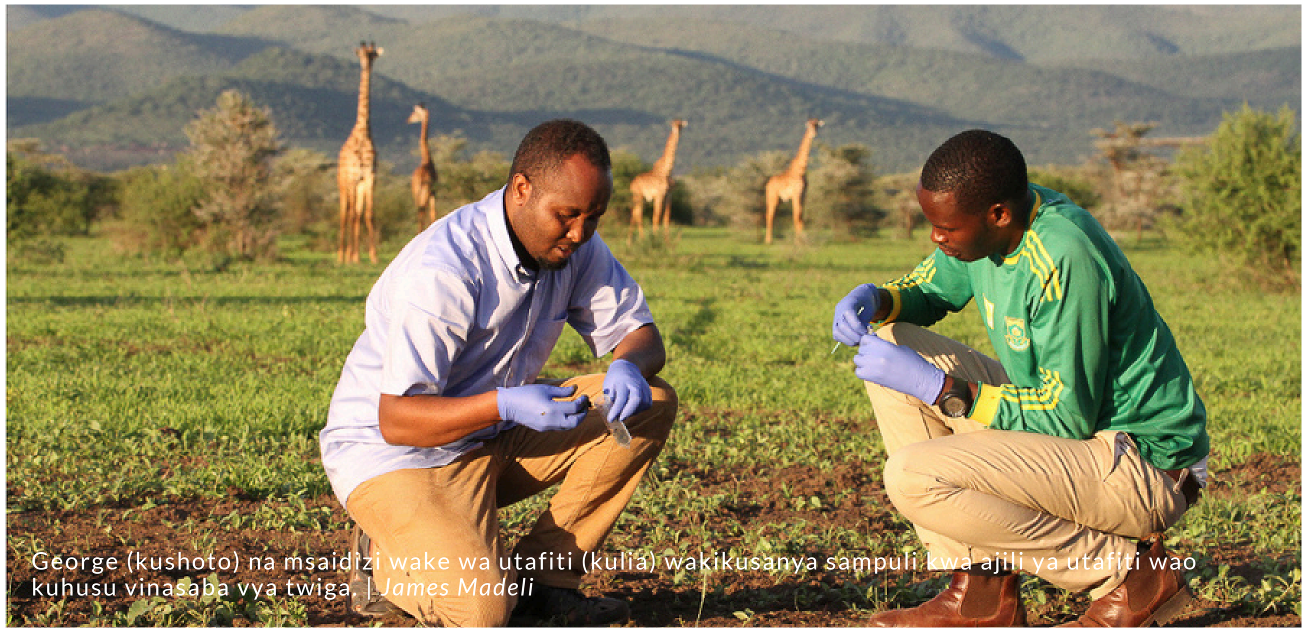

George (kushoto) na msaidizi wake wa utafiti (kulia) wakikusanya sampuli kwa ajili ya utafiti wao kuhusu vinasaba vya twiga. | *James Madeli*

George Lohay, PhD | George alijiunga na timu ya RISE kama Mwanasayansi wa Utafiti. Utaalam wake ni katika mbinu za molekuli na vinasaba kwenye uhifadhi, hususan na tembo na twiga wa Kimasai. Mwaka huu, George amechangia katika kuanzisha utafiti wa muda mrefu wa biashara ya nyama pori – mada ambayo Grumeti Fund imekuwa ikivutiwa nayo kwa muda mrefu, kwani ndiyo kichocheo kikuu cha ujangili katika Serengeti.

"Kufanya kazi na Grumeti Fund kupitia RISE ni kama ndoto iliyotimia. Ninaweza kuwashauri wanasayansi wachanga, wa Kitanzania kupitia programu za RISE huku nikiendelea na utafiti wa kutafuta ufumbuzi wa changamoto kubwa zaidi za uhifadhi katika mfumo wa Ikolojia wa Serengeti."

George Lohay, PhD
Mwanasayansi wa Utafiti wa RISE

Warsha na Mafunzo |
Kushiriki Habari & Utaalamu

Mwaka 2023, RISE ilishirikiana na wataalamu wa kisasa kwenye uhifadhi na wadau wengine wengi wa mfumo wa ikolojia wa Serengeti kupitia warsha nane. Waliangazia mada mbalimbali kama vile teknolojia ya uhifadhi, mawasiliano ya sayansi, masimulizi ya visa kupitia filamu, kilimo kinachostahimili mabadiliko ya tabia nchi, na urejeshaji wa mfumo ikolojia.

Vidokezo vya Warsha | Kukuza Wanawake kwenye Uhifadhi

Women in Conservation Tech (WiCT) | Msingi wa dhamira ya RISE ni kukuza ushirikishwaji, utofauti, na usawa wa wanawake katika sekta ya uhifadhi. Mwaka huu, RISE ilishirikiana na Flora & Fauna International, WildLabs, na ConTech Africa kuandaa programu mpya ya - Women in Conservation Tech. Wanawake 10 wa Kitanzania walishiriki katika misimu miwili ya WiCT, wakiboresha ujuzi wao katika kubuni na kutekeleza utafiti unaotumia teknolojia ya uhifadhi. Washiriki walitoa mawazo yao kwa wafadhili na kugundua njia mpya za kutumia uvumbuzi katika kutatua changamoto za uhifadhi nchini Tanzania. Kupitia WildLabs, washiriki wa WiCT kila mmoja alipokea ruzuku ndogo kwa matumizi ya teknolojia ya uhifadhi waliyowasilisha wakati wa warsha.

Wanawake Ulingoni (WIF) | Kupitia mpango mkuu wa RISE, Women in the Field, wanawake wa Kitanzania wanaopenda utafiti na uhifadhi wanafika RISE kwa ajili ya programu ya wiki 3 ya mafunzo ya kina ya utafiti wa kijamii na ikolojia, ukusanyaji wa data, uchambuzi wa data, na maendeleo ya kitaaluma. Washiriki wanaondoka RISE wakiwa na ujuzi wanaohitaji ili kuleta matokea chanya katika taaluma zao za baadaye na wakiwa na jumuiya ya wanawake wanaoweza kuwaita marafiki, washauri na washirika wa siku zijazo. Hadi sasa, RISE imetoa mafunzo kwa wanawake 34 kupitia WIF, na mwaka 2023, RISE iliona wahitimu wa WIF wakikabiliana na changamoto mpya na kuingia kwenye mitandao yao ya WIF:

- **2** Wahitimuu waliopata nafasi za mafunzo kazini kupitia WIF
- **1** Mhitimu alirejea RISE kama mwalimu wa WiCT
- **2** Wahitimu waliowasilisha utafiti katika mkutano wa kitaifa
- **2** Wahitimu waliopokea ufadhili wa ruzuku kupitia mtandao wao wa RISE

Washiriki wa Women in the Field wakiwa kwenye moja ya vipindi RISE. | *Kathie Tiffany*

Tembo wakizurura savannah. | *Tara Shupe*

3 | Machapisho Mapya ya Kisayansi Yaliyochapichwa

Mwaka huu, timu ya RISE iliwaleta pamoja watafiti kutoka nchi nane tofauti na kuchapisha maandiko mapya matatu ya kisayansi, na kuleta mchango kwenye sekta ya uhifadhi nchini Tanzania na kwingineko.

Tabia ya Mienendo ya Tembo

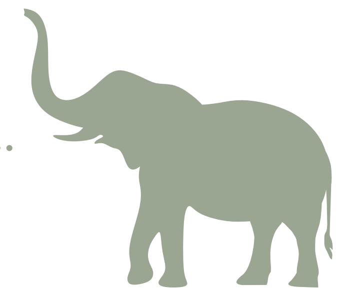

Dkt. Kristen Denninger Snyder wa RISE's alifanya kazi na timu ya GF, TAWIRI, na watafiti wa nje ili kuelewa jinsi tembo wanavyofanya kabla ya kuvamia mimea katika mashamba ya karibu (namna iitwayo 'staging'). Chapisho lao linaonesha kuwa taarifa ya ufuatiliaji wa GPS inaweza kutumika kutambua tabia hii ya tembo - hatua muhimu katika kutabiri mgogoro kati ya binadamu na tembo kabla haujatokea.

Vichocheo vya Migogoro ya Binadamu na Wanyamapori

Mwaka 2023, Dkt. Denninger Snyder alichapisha andiko jingine ambalo husaidia uwezo wetu wa kutabiri na kupunguza migogoro ya binadamu na wanyamapori (HWC) katika ukanda wa Serengeti magharibi. Inaonyesha kuwa mpango wa matumizi ya ardhi ni muhimu katika kupunguza migogoro hii, na inasisitiza hali ya kipekee ya migogoro inayofanywa na spishi tofauti, ikionyesha hitaji la mikakati ya kukabiliana na migogoro ya binadamu na wanyamapori kulingana na aina ya spishi ya mnyama.

Jenetiki ya Idadi ya Twiga

Dkt. George Lohay alichapisha kazi yake kuhusu vinasaba vya twiga mwezi Juni. Utafiti wake unaonyesha kuwa twiga wa Kimasai wako katika makundi mawili tofauti ambayo yamegawanywa na Bonde la Ufa la Gregory la Tanzania. Kubainisha mgawanyiko wa kimaumbile wa spishi hii inathibitisha kuwa kundi dogo la idadi yao litahitaji jitihada tofauti, zilizoratibiwa, za uhifadhi, hasa zile zinazolenga kudumisha muunganisho kati ya makundi mawili madogo.

Ufikiaji wa Jamii

Programu ya Kufikia Jamii (COP) imebadilika tangu 2003, lakini jambo moja limesalia vilevile - timu ya COP ni muhimu katika kuinua jamii za pembezoni na mapori ya akiba ya Grumeti. Katika kipindi cha miaka 20 iliyopita, timu ya COP imebuni miradi mbalimbali, kunufaisha vizazi vya leo na kesho. Leo hii, miradi ya COP inalenga kuendeleza biashara na ujuzi wa ujasiriamali, kuwawezesha wanawake na wasichana, kuboresha upatikanaji wa elimu bora, kujenga uwezo wa kiuchumi na kijamii ili kukabiliana na mabadiliko ya tabia nchi, na kutoa elimu ya mazingira ambayo itahamasisha kizazi kijacho cha wahifadhi ndani ya Serengeti.

Takwimu za 2023

- **83** | Uhisani wa masomo uliotolewa kwa ngazi 7 za elimu
- **15** | Shule zilizopeleka wanafunzi wake kituo cha EEC
- **3,476** | Wasichana & wavulana waliohudhuria makongamano ya kumuwezesha mtoto wakike
- **83%** | Kati ya shule zote za msingi katika vijiji hivi zilipokea walimu wasaidizi wa programu yetu ya TSP
- **109** | Wahitimu wa mafunzo ya ujasiriamali
- **117.5%** | Wastani wa mauzo ya biashara kwa Washauriwa wa programu yetu ya uangalizi

Laurians, Mkuu wa kituo cha EEC, akifundisha wanafunzi kuhusu udongo. | *Tara Shupe*

Wanafunzi katika moja ya shule za Sekondari. | *Tara Shupe*

Kujenga Ubia Kupitia Uaminifu

Mwaka 2023, COP inasheherekea mwaka mwingine wa kuongeza kasi ya wanajamii kuelekea malengo yao ya binafsi na kitaaluma, kufungua fursa na seti za ujuzi kwa wajasiriamali, kuhamasisha wahifadhi wa Tanzania, na kukuza kizazi kijacho cha viongozi na waelimishaji wenye matokeo.

Msaada wa Elimu

Mwaka huu, COP ilitoa uhisani mpya wa masomo kwa wanafunzi 83 kutoka jamii za pembezoni na maeneo tunayoyahifadhi. Waliopatiwa hisani hiyo walitumia fursa hiyo kupata elimu bora katika ngazi zote - kuanzia elimu ya msingi hadi shule ya upishi, masomo ya ufundi, na hata elimu ya chuo kikuu. Wanufaika 80 wa awali wa walihitimu programu zao na kuanza awamu inayofuata ya safari zao za kielimu au kitaaluma. Kwa jumla, wanafunzi 227 walipata uhisani mpya au unaoendelea kutoka Grumeti Fund mwaka 2023.

42	Wanufaika waliopata nafasi ya mafunzo ya uzoefu kazini
115	Wanufaika waliohudhuria mafunzo ya stadi za maisha
100%	Wanafunzi wa shule ya mapishi waliajiriwa

Wanafunzi wa EEC wakati wa somo. | *Tara Shupe*

Kituo cha Elimu ya Mazingira

Mwaka 2023, wanafunzi 480 wa shule za sekondari na walimu 30 walihudhuria kozi ya siku 5 ya Kituo cha Elimu ya Mazingira (EEC).

Wanafunzi walijifunza kuhusu sayansi ya mazingira, uhifadhi, vitendo vya uhifadhi endelevu, na hatari za ujangili. Mwaka huu, 100% ya wanafunzi walionyesha mabadiliko chanya katika mitazamo yao kuhusu uhifadhi baada ya programu, na wengi waliondoka EEC wakiwa tayari kuwa mabalozi wa mabadiliko katika shule zao na jamii.

Wanafunzi 3,553 walishiriki katika shughuli za baada ya elimu ya EEC mwaka 2023.

Wanafunzi walirejesha ardhi katika ubora wake, walipunguza athari za shughuli za binadamu kwenye mazingira shuleni, na kuwaelimisha wengine kuhusu uendelevu kupitia:

- Kupanda miti 6,000+
- Kutunza miradi 2 ya ufugaji nyuki
- Kuandaa vilabu vya uendelevu na timu za midahalo katika shule 15 za sekondari

Wasichana wakiwa kwenye mapumziko mafupi darasani. | *Tara Shupe*

3,456 | Wasichana na wavulana walihudhuria vipindi vya kuwawezesha wasichana 2023

Wanawake na wasichana kote ulimwenguni wanaendelea kukabiliwa na changamoto mahususi za kijinsia, zinazozuia uwezo wao wa kupata elimu, kupata uhuru, na kushinda ukosefu wa usawa wa kimfumo. Katika kukabiliana na hali hiyo, COP, kwa kushirikiana na serikali na jamii, inafanya kazi na wasichana na wavulana ili kutengeneza mustakabali bora, salama na wenye uwezo zaidi kwa wasichana.

Programu ya Kuwawezesha Wasichana

Katika maeneo ya vijijini mwa Tanzania, wasichana wengi wanakabiliwa na vikwazo vya uwiano wa kijinsia. Wengi wanakosa mahitaji ya kutosha ya vifaa muhimu wakati wa hedhi, na wengine wanaendelea kukabiliwa na ndoa za utotoni au ukeketaji, na hivyo kuwalazimisha kukosa shule kwa majuma kadhaa au kuacha shule kabisa.

Kukabiliana na hili, COP huandaa makongamano ya kuwawezesha wasichana, ambapo wasichana hujifunza kuhusu haki zao, afya ya uzazi, na upatikanaji wa rasilimali za dharura. Wasichana huchangamana na wasichana wa rika lao na watu wazima wa mfano wa kuigwa kujifunza masuala yanayowakumba na namna ya kuyakabili. Kila msichana hupokea taulo za kike zinazoweza kutumika tena na tena, ili kuhakikisha kuwa wanaweza kuhudhuria shule kwa uhakika.

1,761 Wasichana walihudhuria makongamano ya uwezeshaji

1,761 Wasichana walipokea taulo za kike zinazoweza kutumika tena

8 Shule za sekondari zilishiriki kwenye makongamano ya kuwawezesha wasichana

Uwezeshaji Wasichana Kupitia Wavulana

Kwa kutambua hitaji la kuwajumuisha wavulana katika uwezeshaji wa wasichana, COP ilianzisha programu ya Uwezeshaji wa Wasichana Kupitia Wavulana mwaka 2021. Programu hii huongeza uelewa kwa wavulana kuhusu masuala yanayowakabili wasichana. Wavulana hujifunza kuhusu matokeo ya ubaguzi wa kijinsia, mimba za utotoni, ndoa za kulazimishwa, unyanyasaji wa kijinsia, na ukeketaji wa mabinti ambao ni dada zao.

Makongamano haya wanawapatia wavulana fursa ya kuwa watetezi wa wenzao wa jinsia ya kike. Wakati huo huo, wanapata nafasi ya kujadili masuala ya kijinsia yanayowakabili wavulana - ikiwa ni pamoja na shinikizo rika, matumizi ya dawa za kulevya na pombe, teknolojia na kufuata mkumbo wa makundi.

1,715 Wavulana waliohudhuria makongamano ya uwezeshaji

7 Shule za sekondari zilizoshiriki katika Uwezeshaji wa Wasichana Kupitia Wavulana

Programu ya Msaada wa Kufundisha

Kupitia Mpango wa Kusaidia Kufundisha (TSP), walimu 50 na kocha mmoja walipangwa katika shule 25 za msingi katika vijiji vya jirani zinazokabiliwa na uhaba wa walimu. Walimu hawa walipunguza uwiano wa wanafunzi na walimu na kufundisha masomo ya Kiingereza, Hisabati, Sayansi na Tehama.

Kwa pamoja, washiriki wa TSP wa 2023 walifanya kazi na wanafunzi 19,420 madarasani kama walimu na nje kama waangalizi na washauri katika shughuli za ziada. Walimu hawa pia walifanya kazi na walimu waajiriwa Serikalini katika kujenga ujasiri zaidi na uwezo wao wa kufundisha teknolojia na Tehama kama masomo ya shule.

Mwaka huu, mpango wa TSP ulipunguza wastani wa uwiano wa wanafunzi na walimu kwa zaidi ya 19%, kutoka 94:1 hadi 76:1.

Walimu wa TSP wakileta hamasa darasani kupitia kucheza. | *Kathie Tiffany*

Mjasiriamali RED akifungua duka lake | *Roshni Lodhia*

Ustawishaji wa Biashara Vijijini (RED)

Kuimarisha ustahimilivu wa uchumi wa jamii kupitia fursa pana za mapato, COP inasaidia mawazo na matarajio ya wajasiriamali wa vijijini kupitia programu za Rural Enterprise Development (RED) - Madarasa ya pamoja na Uongozi vijijini.

Mwaka 2023, wakazi 109 kutoka vijiji vinane walikamilisha mipango ya biashara, usimamizi wa fedha, na mafunzo ya ujasiriamali kupitia programu ya Kujifunza kwa pamoja. Wafanyabiashara 14 walikamilisha Progrmu ya Uongozi, ambao ni mpango wa maendeleo ya ujasiriamali kwa mwaka mmoja na mpango wa ushauri wa mtu mmoja mmoja. Pia mwaka 2023, wajasiriamali wapya 14 walichaguliwa kwa ajili ya mwaka 2024.

Mwaka 2023, washiriki wote wa Uongozi walifungua akaunti za benki na kuanza kuweka rekodi za biashara; baaadhi walipata mikopo ili kukuza biashara zao au kuanzisha huduma na bidhaa mpya. Kama kundi, wajasiriamali kwenye darasa la uangalizi walitengeneza ajira 23 za muda na za kudumu kwa wananchi wengine kwenye jamii zao.

41 | Wajasiriamali wa RED waliopata mikopo

22 | Wajasiriamali wa RED walioajiri wafanyakazi wapya

64% | Darasa la 2023 waliohitimu Mafunzo ya pamoja vijijini walikuwa wanawake

100% | Ya wajasiriamali wa darasa la uangalizi mwaka 2023 walihitimu

Wajasiriamali wa mafunzo wakijadiliana wakati wa somo la Mafunzo ya Pamoja Kijiji. | *Tara Shupe*

Ustawishaji wa Biashara Vijijini | Kisa cha Joyce

Joyce Mazera siku zote alikuwa na ndoto ya kuwa mfanyabiashara, lakini kwa miaka mingi, alihisi kama hakuwa na chaguo ila kufanya kazi kwenye mashamba ili kusaidia watoto wake watano. Joyce alikumbana na changamoto za kiafya ambazo zilimfanya ashindwe kufanya kazi, huku familia yake ikiwa na kipato kimoja tu. Familia ya Joyce ilihangaika - hawakuweza kulipa ada ya shule na kumudu mahitaji ya msingi. Licha ya matatizo yake ya kiafya, Joyce alichukua kazi ya kupasua kokoto, kazi yenye kuchosha ya kuponda mawe makubwa kwa nyundo, na bado, alipata chini ya dola moja ya Marekani kwa siku.

Akiwa hana nia ya kuachana na ndoto zake za kujitegemea katika biashara, Joyce alituma maombi ya kujiunga na programu ya Grumeti Fund ya Ustawishaji wa Biashara Vijijini hatua ya Uangalizi. Alikubaliwa na kuandikishwa haraka. Tangu uamuzi huo, Joyce ameweza kufungua na kuongeza biashara ya rejareja katika jamii yake.

Programu hii ilimpatia ujuzi aliohitaji ili kuwa mfanyabiashara aliyetamani kuwa. Kwa haraka, alijifunza kufahamisha maamuzi yake ya ununuzi kulingana na mitindo ya soko, ambayo imemsaidia kutambua wauzaji wa bidhaa kwa bei nafuu, kuuza bidhaa kwa bei nafuu kwa wateja, na kuvutia wateja wapya.

Mafanikio yake hayana shaka. Tangu alipojiunga na programu hii, wastani wa mauzo ya Joyce ya kila mwezi uliongezeka kwa 239%. Leo, anawezakuwapeleka watoto wake wote shule; anaweza kumudu matibabu yake binafsi na familia yake; na huweka akiba kila mwezi ili kuwekeza katika kukuza biashara yake. Kulingana na Joyce, anafurahia mustakabali wa maisha yake ya baadaye kwa mara ya kwanza baada ya muda mrefu.

Kisa chake ni mfano hai wa ustahimilivu na wa mtu binafsi na kitaaluma - ukumbusho wa kile kinachowezekana wakati dhamira isiyoyumba ya mtu kwenye ndoto zake inapochanganyika na mafunzo sahihi, rasilimali na ushauri.

Joyce akiwaamesimama dukani kwake. | *Kulwa Kalulu*

"Programu ya RED ilinisaidia kufikiria kwa mapana - *kuona kinachowezekana.*"

Joyce Mazera
Mjasiriamali kwenye hatua ya uangalizi kijijini

Utafiti & Ufuatiliaji

Timu ya Utafiti na Ufuatiliaji (RM) hutusaidia kuelewa na kurekodi mabadiliko ya mienendo ya kiikolojia kwenye mapori ya Grumeti. Kama timu, wanakusanya na kuchanganua data kuhusu tabia nchi na hali ya hewa, majani ya mimea, moto na wanyamapori - ikijumuisha mienendo muhimu ya tembo, idadi ya wanyamapori, ufuatiliaji wa faru na migogoro kati ya binadamu na wanyamapori. Mwaka 2023, timu ya RM pia ilitaka kushiriki maarifa yao na washirika wa karibu na mbali kupitia ushirikiano na mashirika ya serikali na taasisi za kitaaluma, kuhudhuria mikutano ya kisayansi, kuandaa warsha za mafunzo, na kuunda mipango mipya ya usimamizi pamoja na washikadau mbalimbali wa mfumo huu wa ikolojia.

Takwimu za 2023

- **6** | Uchunguzi wa majani ya mimea katika maeneo 100
- **1** | Tathmini ya uoto wa asili
- **1** | Kola ya tembo imebadilishwa
- **1** | Warsha ya urejeshaji wa mto na maeneo ya malisho iliandaliwa
- **2** | Washiriki wapya wa timu

Kufuatilia faru mweusi wa mashariki kwa kutumia GPS. | *Tara Shupe*

Kufunga tembo kola. | *Tara Shupe*

Utafiti kwa ajili ya Kufanya Maamuzi

Timu ya RM inakusanya vidokezo ambavyo husaidia kufanya maamuzi sahihi kuhusu eneo linalohifadhiwa na usimamizi wake.

Utafiti wa wingi wa malisho

Mara sita kwa mwaka, RM hutathmini ukuaji wa mimea inayoliwa na wanyama, kupata vidokezo muhimu kuhusu kiasi cha nyasi zinazopatikana kwa malisho ya wanyama wanaokula majani. Ili kufanya uchunguzi, wataalam wetu huendesha gari porini hadi kwenye viwianishi vya GPS - katika mchakato huo, wakizunguka vichuguu vya mchwa, wakikwepa makundi ya wanyamapori na wakati mwingine mifugo, na kuruka kwenye gari ili kuvuka mawe makubwa - kufikia maeneo 100 ya utafiti. Maeneo yametawanywa ndani ya eneo la mapori haya ya akiba na katika maeneo ya malisho ya jamii. Katika kila sehemu, huchukua vipimo 60 ambavyo hutumia kukadiria jumla ya ujazo wa nyasi zinazopatikana ndani na karibu na mapori ya Grumeti.

Utafiti huo unatoa ufafanuzi kuhusu uwezo wa eneo lililohifadhiwa kuhudumia uhamaji wa nyumbu kila mwaka na vile vile kuhusu hali ya maeneo ya malisho ya jamii ambayo yanasaidia maelfu ya mifugo.

3.9 | Tani zilizopo za majani ya mimea mwaka 2023

Timu ya RM ikichukua vipimo wakati wa uchunguzi. | *Tara Shupe*

Ufuatiliaji wa Faru

Timu ya RM inafanya kazi kwa karibu na mshirika wetu wa serikali, TAWA, kuhakikisha kuwa mradi wetu wa pamoja wa uanzishaji upya wa faru weusi unasonga mbele ambapo faru weusi wa mashariki wanazurura kwa wingi katika Serengeti siku zijazo. Miaka 30 tu iliyopita, faru weusi walikuwa wanaelekea kutoweka ulimwenguni. Leo, spishi hiyo bado inachukuliwa kuwa iko hatarini kutoweka, na kwenye mapori ya akiba ya Grumeti, spishi hiyo ilisemekana kutokuwepo kabisa miongo michache iliyopita.

Tangu kuanzishwa kwetu mwaka 2003, Grumeti Fund imefanya kazi kwa karibu na Wizara ya Maliasili na Utalii, TAWA, na washirika wengine kuunganisha viumbe hawa waliokuwa wamepotea na makazi yao ya asili Magharibi mwa Serengeti. Kila mnyama mmoja ni muhimu kwa idadi ya faru weusi wa mashariki ulimwenguni na kwa maono yetu ya kuona faru wakiishi katika pembe nyingi za mfumo huu wa ikolojia kama walivyokuwa hapo awali.

Timu yetu ya RM inachukulia maono haya kwa uzito, ikienda porini kila siku ili kufuatilia mienendo, tabia na hali ya idadi ya faru weusi wa mashariki.

Grumeti Fund na washirika wetu wakuu tunaendelea kusherehekea mafanikio ya mradi wa uanzishaji upya wa faru hadi sasa, ikiwa ni pamoja na kuzaliwa kwa ndama wapya.

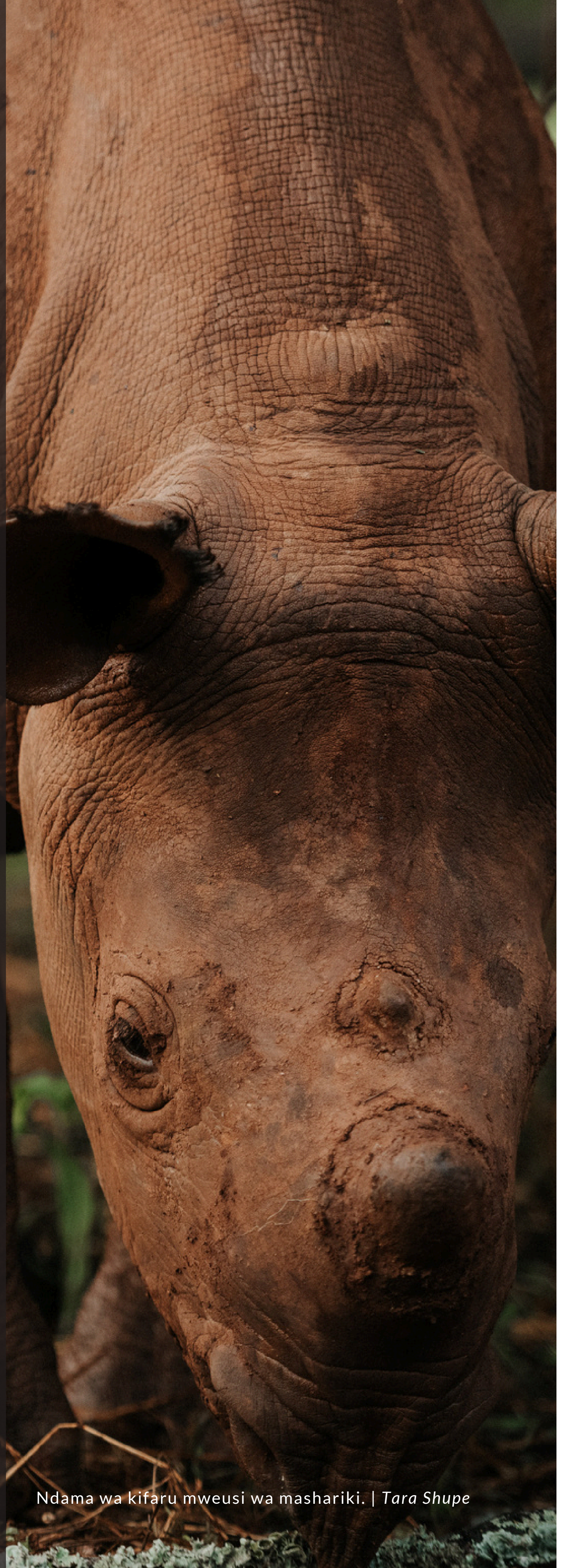

Ndama wa kifaru mweusi wa mashariki. | *Tara Shupe*

2 | Wanachama Wapya wa Timu ya Utafiti na Ufuatiliaji

Stanslaus Mwampeta | Stan alijiunga na timu ya RM kama Mwanaikolojia Mkuu mwezi Oktoba. Kabla ya kujiunga na Grumeti, alitumia muda kusoma caracal, serval, na simba katika mfumo wa Ikolojia wa Serengeti. Alifichua masuala muhimu kuhusu makadirio ya idadi ya watu na tabia za kipekee za simba zinazoambatana na awamu za mwezi.

"Najivunia kuongoza timu kama hii yenye ujuzi kuhusu uhifadhi unaotegemea sayansi. Utafiti na uhifadhi huenda pamoja, na kutafiti majukumu ya viumbe hai na visivyo hai vya mfumo huu wa ikolojia ni muhimu kwa uhifadhi wake."

Stanslaus Mwampeta, PhD
Mwanaikolojia Mkuu

Stanslaus akiwa kazini. | *Skyler Nuelle*

Davis akiwa kazini. | *Kulwa Kalulu*

Davis Merinyo | Davis alijiunga na timu ya RM kama Mtaalam wa uhifadhi baada ya kufanya kazi na idara ya Uhusiano kama mwanafunzi wa mafunzo kazini kwenye Kitengo cha kukabiliana na Migogoro ya Binadamu na Wanyamapori. Kama Mtaalam wa uhifadhi, Davis hutumia muda wake mwingi porini, akitumia uzoefu wake na Utatauzi wa Migogoro ya Binadamu na Wanyamapori ili kuelewa vyema aina na masuala yanayokabili mfumo huu wa ikolojia.

1 | Mwanachama wa RM Afanya Shahada ya Uzamivu.

Exavery Kigosi | Mwaka huu, Exavery, Mchambuzi wa Data wa GIS wa RM, alianza kukusanya data kuhusu mimea vamizi kwa ajili ya PhD yake katika Chuo Kikuu cha Leiden. Anatumai kazi yake kuhusu ikolojia ya usambaaji wa IAP italeta uelewa mpya kuhusu spishi zinazotishia Serengeti magharibi na kufahamisha mikakati ya kuzuia baadaye.

Uchambuzi wa GIS. | *Tara Shupe*

Mahusiano

Kazi zetu zote zinategemea ushirikiano imara na wadau mbalimbali wa mfumo wa Ikolojia wa Serengeti. Idara ya Uhusiano inasimamia na kuwezesha ushirikiano kati ya Grumeti Fund na serikali yetu ya Tanzania, NGO, na washirika wa jamii, ambao kila mmoja ni muhimu kwa mamlaka yetu. Kama timu, idara ya Uhusiano hujenga, kudumisha, na kukuza ushirikiano kati ya Grumeti Fund na wadau hawa mbalimbali. Wanahakikisha kwamba kazi ya Grumeti Fund inaendelea kuleta matokeo chanya ndani ya mfumo huu wa ikolojia kwa uwajibikaji na uendelevu, kwamba wadau wanashiriki habari muhimu wao kwa wao, na kwamba tunashughulikia masuala yanapojitokeza.

Takwimu za 2023

5 | Maonesho yaliyohudhuriwa nchini Tanzania

96.6% | Kiwango cha mafanikio katika kupata vibali kutoka mashirika nane ya Serikali

120 | Vikao vya uhamasishaji vilivyofanyika katika vijiji 29

4,055 | Wanafunzi walioshiriki katika vipindi vya uhifadhi-utalii

21 | Shule zilizofikiwa kwa ajili ya masomo wa masuala ya uhifadhi

1 | 24/7 nambari ya simu ya dharura ya migogoro kati ya binadamu na wanyamapori

Kutengeneza uzio wa pilipili ili kuwazuia tembo kuvamia mazao. | *Roshni Lodhia*

Ngoma ya asili iliyoandaliwa na timu ya Mahusiano. | *Roshni Lodhia*

Kuunganisha Wadau

Mwaka 2023, idara ya Uhusiano iliunganisha masilahi ya umma na ya binafsi kupitia usimamizi wa mipango ya uhamasishaji wa kukabiliana na migogoro kati ya binadamu na wanyamapori, kushiriki katika mikutano ya serikali na michakato ya vibali, kuunga mkono mashtaka ya kisheria ya ndani, na kuhudhuria hafla za ujenzi wa jamii ikijumuisha maonyesho, semina, mbio za marathoni na zaidi. .

Elimu na Ufahamu

Timu yetu ya Uhusiano hujenga ushirikiano kwenye jamii za pembezoni kupitia elimu kuhusu kuhifadhi wa mazingira, kupunguza migogoro kati ya binadamu na wanyamapori, kupambana na IAPs, na kuangazia matumizi mbalimbali ya ardhi. Ikiendesha matukio ya ngoma za asili, kuonyesha sinema za elimu, kuhudhuria mikutano, makongamano, warsha, majarida ya Kiswahili na semina, timu ya Mahusiano ilionekana kuungana na wadau wengi wa Mfumo wa ikolojia wa Serengeti iwezekanavyo.

Mwaka 2023, walishiriki katika vikao 120 vya uhamasishaji katika vijiji 29. Waliandaa maonyesho manane ya filamu usiku, ngoma nane za asili, na vipindi vya elimu kuhusu kupambana na IAPs. Waliwaleta pamoja zaidi ya wanajamii 20,382 na viongozi wa halmashauri za vijiji kuhusu masuala muhimu yanayohusu mfumo wa ikolojia wa Serengeti.

Kushiriki Habari

Timu ya Mahusiano inashirikiana na mahakama za ndani katika kuwashtaki na kuwatia hatiani majangili waliopatikana katika eneo la hifadhi. Mwaka 2023, walifanya kazi na vitengo vya kutekeleza sheria vya kikanda katika kesi 92 za ujangili, 93% kati yake zilisababisha kuhukumiwa na kufungwa. Ili kuhakikisha kesi zinakuwa shwari iwezekanavyo, timu ya Mahusiano ilifanya mikutano 150 na waendesha mashtaka ili kuhakikisha uelewa wa pamoja juu ya masuala yote yanayohusiana na ujangili na uhalifu wa wanyamapori.

> ***“Timu ya Mahusiano ya Grumeti Fund inaamini katika uhifadhi kwa ajili ya watu unaofanywa na wananchi, kwa maana hiyo ikiwa tunataka kufikia malengo yetu ya uhifadhi, tusizitenge jamii zinazozunguka maeneo ya hifadhi. Jamii lazima zipate manufaa ya uhifadhi.”***
>
> *David Mwakipisile*
> *Meneja Mahusiano*

David akizungumza wakati wa kikao cha uhamasishaji wa jamii. | *Roshni Lodhia*

Kutengeneza kifaa cha kupunguza migogoro kati ya binadamu na tembo na timu ya Mahusiano. | *Roshni Lodhia*

Migogoro ya Binadamu na Wanyamapori |

Kupunguza Vitisho kwa Watu na Wanyamapori

Migogoro kati ya binadamu na wanyamapori (HWC) ina umuhimu mkubwa ndani ya mapori ya Grumeti na Serengeti kwa ujumla. Kadiri juhudi za uhifadhi zinavyozidi kufanikiwa katika kuongeza idadi ya wanyamapori wakazi, kumekuwa na ongezeko la migogoro kati ya watu na wanyamapori - hasa tembo - na kuhatarisha maslahi ya binadamu na wanyamapori.

Ili kukabiliana na hali hiyo, idara ya Uhusiano ilianzisha Kitengo cha Kukabiliana na Migogoro ya Binadamu na Wanyamapori (HWCMU) mwaka 2017, ambacho huingilia kati matukio ya HWC. Wakati wa tukio la mgogoro, Kitengo kinasaidia kwa kuwarudisha wanyama wanaotangatanga katika maeneo ya jamii kurudi hifadhini. Kikosi cha HWCMU kimejengwa kijijini ili kuhakikisha kuwa kinapatikana kwa urahisi na wanaweza kuitikia kwa haraka matukio ya HWC. Kitengo hiki kina nambari ya simu ya saa 24/7 ambayo wananchii wanaweza kupiga bila malipo ili kupata usaidizi, na timu inaarifiwa papo hapo na kutumwa wakati tembo mwenye kola ya GPS anavuka mipaka ya eneo. Kazi hii ni hatari, ingawa ni muhimu pia bila shaka. Kila siku, HWCMU hukabili changamoto hizi ili kulinda watu, vyanzo vya mapato, na wanyamapori ili kufanya kazi kuelekea siku zijazo ambapo vyote vitatu vitaweza kustawi kwa upatanifu.

Mwaka 2023, Grumeti Fund ilipokea simu 100 kwenye namba ya dharura kuhusu HWC, 90% kati ya hizo zilishughulikiwa na HWCMU, Kitengo cha Kupambana na Ujangili cha Grumeti Fund, na/au washirika wetu wa serikali. HWCMU ilijibu na kufuatilia 100% ya simu 206 za ziada ambazo zilipigwa kwao moja kwa moja. Pamoja na mwitikio wa haraka wa HWCMU, Grumeti Fund unajishughulisha na utafiti wa muda mrefu kuhusu mienendo ya wanyamapori katika jamii, ambayo inaweza kutusaidia kubuni mikakati ya kupunguza na kuzuia matukio ya baadaye ya HWC.

306 | Jumla ya simu kuhusu HWC mwaka 2023

100% | Kiwango cha majibu kwa simu zilizopigwa moja kwa moja kwa HWCMU mwaka 2023

Kuangalia Mbele

Kila mwaka, maeneo ya asili yanaendelea kupungua; mifumo ya ikolojia imeharibiwa; spishi zinakaribia kutoweka; na watu kote ulimwenguni wanakabiliwa na athari zisizo na kifani za mabadiliko ya tabia nchi. Haijawahi kuwa muhimu kama sasa kutambua na kuzingatia barabara muunganisho wa karibu kati ya ulimwengu wetu wa asili na mustakbali wa wanadamu.

Asasi kama Grumeti Fund zinaonyesha kwamba moja haiwezi kustawi bila nyingine. Kwa kushirikiana na serikali, taasisi, mashirika yasiyo ya kiserikali na watu binafsi, tunatazamia kuhakikisha kwamba asili inastawi kwa upatanifu, ushirikiano, na kufaidika na watu kote ulimwenguni.

Twiga anatangatanga kwenye maeneo ya Grumeti. | *Tara Shupe*

Fedha

Kupambana na ujangili 25%
Maendeleo ya Jamii 19%
Usimamizi wa Uhifadhi 11%
Utafiti, Ufuatiliaji, & RISE 11%
Mahusiano 6%
Huduma za Usaidizi na Utawala 24%
Mawasiliano na Harambee 4%

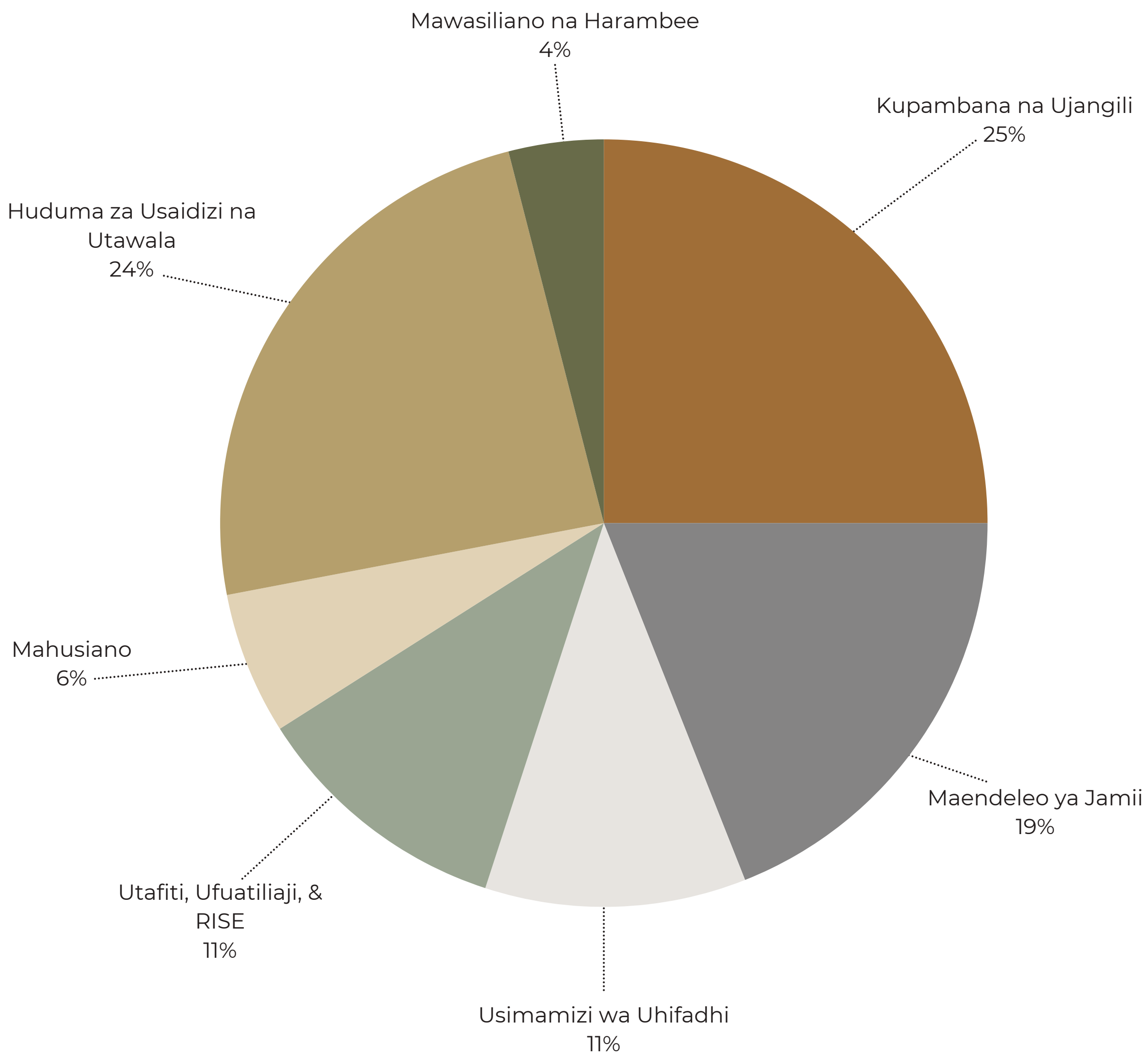

Pundamilia katika nyika. | *Tara Shupe*

Kwa Wahisani Wetu

Asante kwa ushirikiano wako, kujitolea, na uaminifu. Wewe ni sehemu ya timu ambayo imeunda Grumeti Fund, na bila shaka, ukarimu wako umefungua athari kubwa tunayosherehekea leo. Kwa pamoja mwaka 2023, tuliathiri makumi ya maelfu ya watu, mamia ya maelfu ya ekari za ardhi, na hata wanyama wengi zaidi kuliko tunavyoweza kuhesabu.

Grumeti Fund ni mradi unaohisaniwa na fedha wa Jumuiya ya Afrika na Wakfu wa Uhifadhi, msingi wa Marekani 501(c)(3).

Ili kuhusika au kusaidia kazi yetu, tazama:

- grumetifund.org
- Grumeti Fund
- @grumetifund
- @grumetifund
- @grumetifund
- africanccf.org/donate/tanzania/

Washirika wetu

Hakuna mafanikio yetu ambayo yangewezekana bila uungwaji mkono mkubwa wa washirika wetu wa serikali - Mamlaka ya Usimamizi wa Wanyamapori Tanzania (TAWA) na Wizara ya Maliasili na Utalii (MNRT) - na mshirika wetu wa kuchangisha fedha Jumuiya ya Afrika na Wakfu wa Uhifadhi (ACCF).

Tony, skauti wa kikosi cha mbwa, anafurahia kusuguliwaa tumbo kutoka kwa muongozaji wake. | *Roshni Lodhia*